

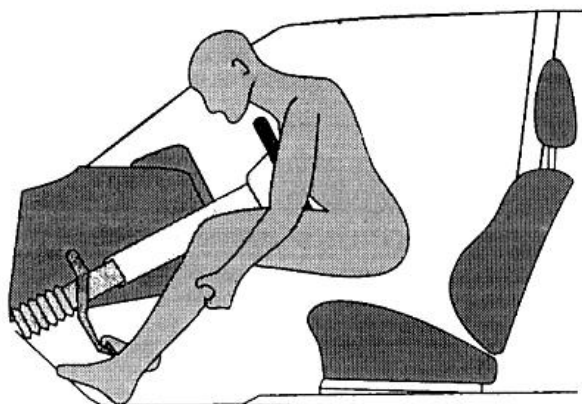
5 Přílohy

1. Glasgow Coma Scale

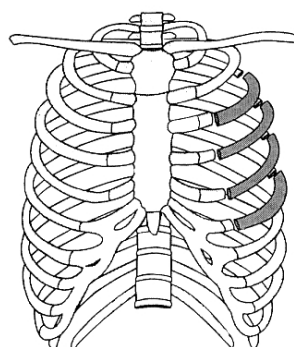
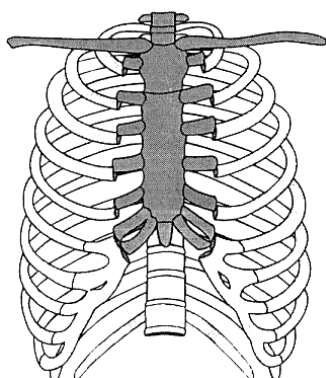
	Reakce na podráždění	body
Otevírání očí	spontánní	4
	na slovní výzvu	3
	jen na bolestivý podnět	2
	žádné	1
Slovní reakce	orientovaná odpověď	5
	dezorientovaná řeč	4
	nepřiléhavá, ale srozumitelná jednotlivá slova	3
	nesrozumitelné zvuky	2
	žádná	1
Motorická reakce	adekvátní pohyb na slovní výzvu	6
	lokalizace bolesti – cílená snaha o její odstranění	5
	obranný pohyb	4
	patologická flexe (dekortikace)	3
	patologická extenze (decerebace)	2
	žádná	1
Celkové skóre		3 - 15

Hodnotí se vždy nejlepší odpověď, již bylo dosaženo. Minimální celkové skóre 3 body znamená hluboké bezvědomí, maximální celkové skóre 15 bodů je při normálním vědomí.

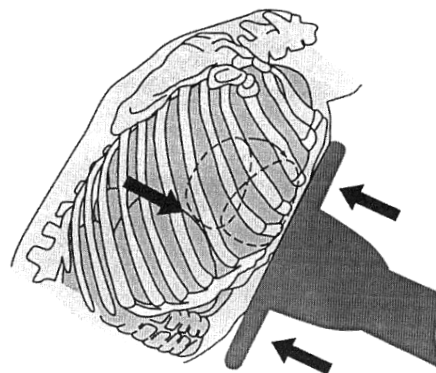
2. Tupé trauma hrudníku při nárazu na volant

- A.** Přímý náraz řidiče bez zajištění bezpečnostním pásem na volant vede k nestabilitě hrudníku a dechové nedostatečnosti. Může dojít k vylomení žeber nebo sériové zlomenině žeber vlevo.

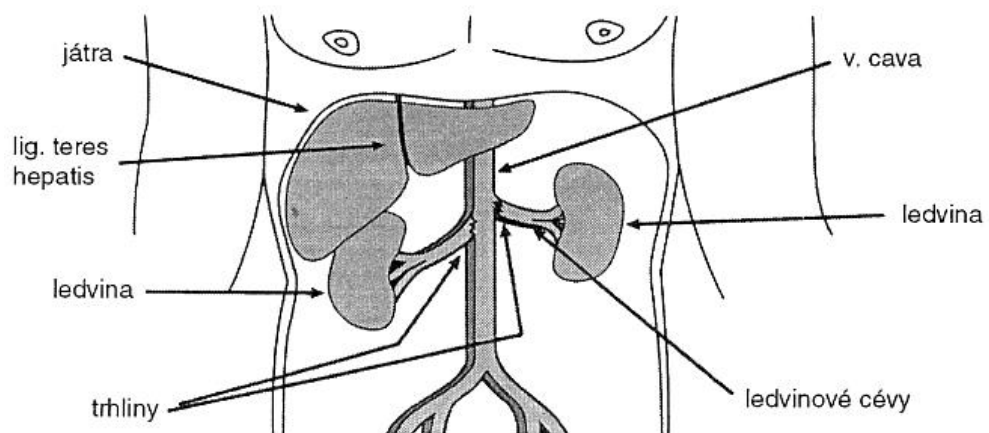

- A.** Kontuze myokardu při nárazu na přední plochu hrudníku. Nárazy srdce uvnitř hrudníku na pevné nitrohruční struktury vyvolají deformaci a zhmoždění srdce.

3. Tupé poranění břicha

Nejčastějším místem poranění je hranice mezi pevnější a volnější strukturou, kde vznikne trhлина: ligamentum teres hepatis, úpon renálních cév, bránice. Parenchymové solidní orgány (játra, ledviny, popř. slezina) jsou vystaveny kontuzi.

4. Šokový index

stav	tepová frekvence / systolický TK = šokový index	
normální	60/120	0,5
hrozící šok	100/100	1,0
rozvinutý šok	120/80	1,5

5. Trauma skóre (podle Championa)

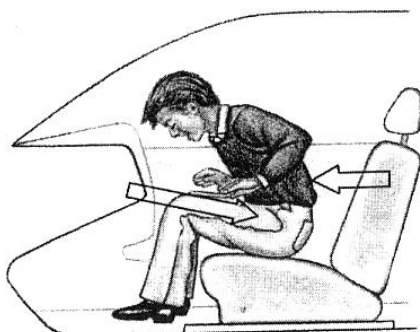
Ukazatel	Hodnota	Skóre
frekvence dýchání	10 – 24/min	4
	24 – 35/min	3
	36/min a vyšší	2
	1 – 9/min	1
	0	0
dýchací pohyby	normální	1
	neúčinné	0
systolický tlak	90 torr a vyšší	4
	70 – 80 torr	3
	50 – 70 torr	2
	0 – 50 torr	1
	nehmatný tep	0
kapilární návrat	normální	2
	obleněný	1
	žádný	0
GCS	14 – 15	5
	11 – 13	4
	8 – 10	3
	5 – 7	2
	3 - 4	1
Celkové skóre		16 - 1

Pravděpodobnost přežití podle výsledků hodnocení dle Championova trauma skóre:

Trauma skóre	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
% přežití	99	98	96	93	87	76	60	42	26	15	8	4	2	1	0	0

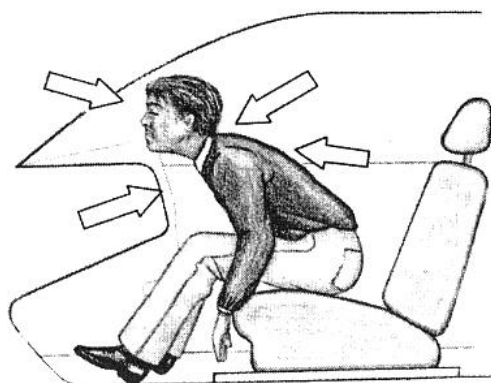
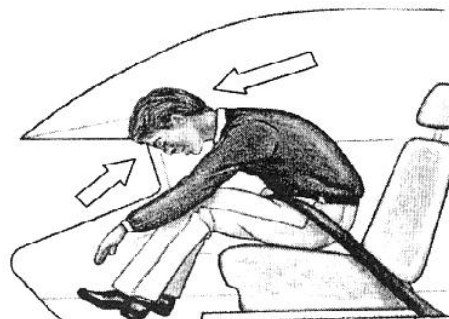
6. Trauma při nárazu na palubní desku

B. Bez připoutání vede čelní kolize ke zlomenině pánve nebo stehna.

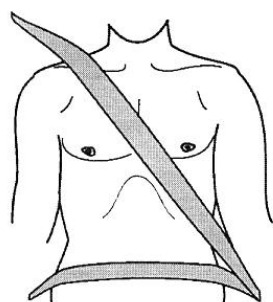
B. Bez připoutání vede posun k dislokaci v kyčelním nebo kolením kloubu.

C. Jednoduchý pás přes bedra bez air-bagu nezabrání orofaciálnímu poranění.

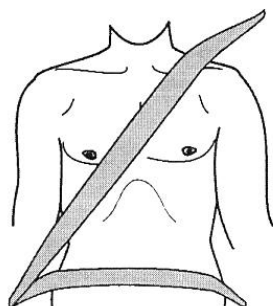
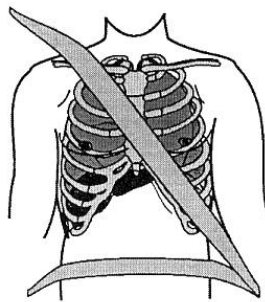

D. Hyperextenze krční páteře při čelní kolizi bez připoutání vede často k poranění krční páteře a bičovému traumatu.

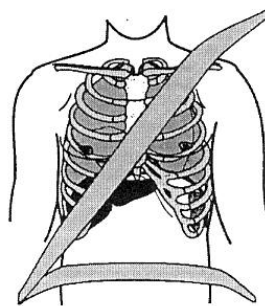
7. Upnutí bezpečnostních pásů na pravém a levém sedadle

pravé sedadlo

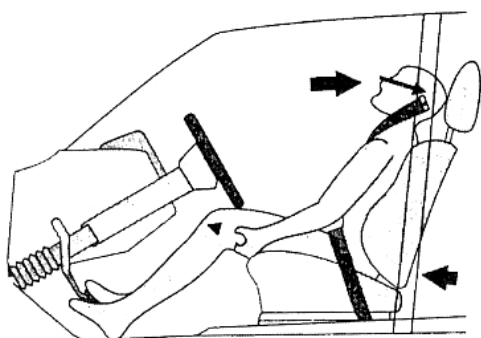
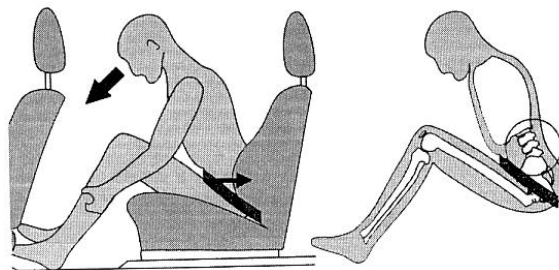

levé sedadlo

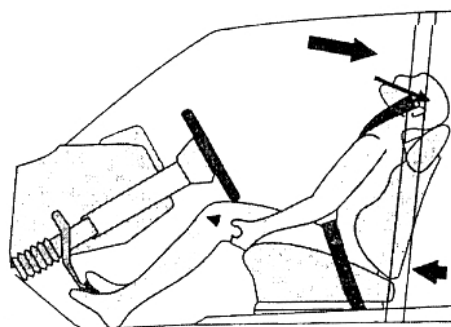
8. Spinální trauma

- A.** Při užití nevhodného, jednobodového bezpečnostního pásu je nejvíce ohrožena bederní páteř.

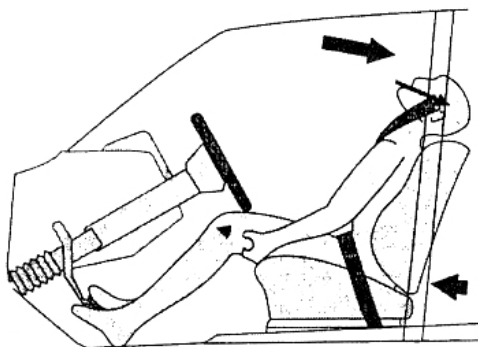

- B.** Při možnosti opření hlavy o vysokou podpěrku je bíčové trauma nejmenší.

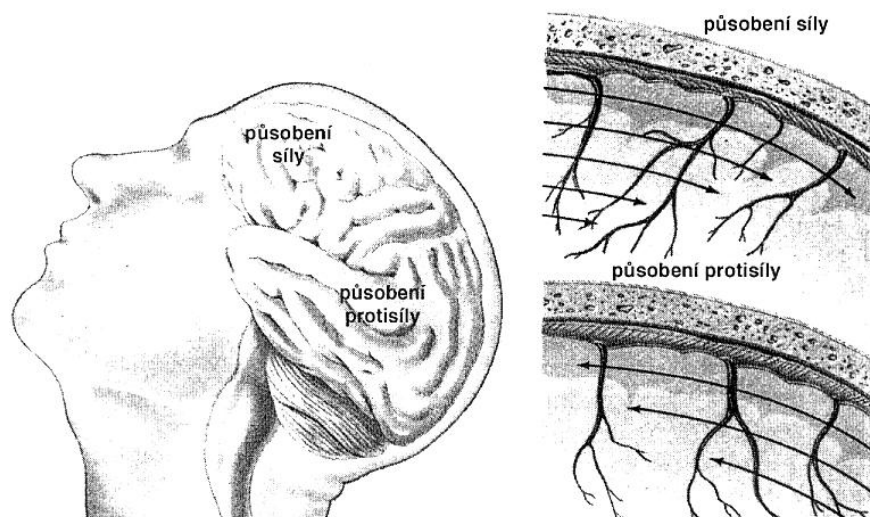
- C.** Nízká opěrka umožňuje hyperextenzi šíje, čímž zvyšuje závažnost bíčového traumatu.

- D.** Bez opěrky hlavy hrozí při čelní kolizi a deceleraci poranění horního úseku krční páteře, míchy a mozkového kmene

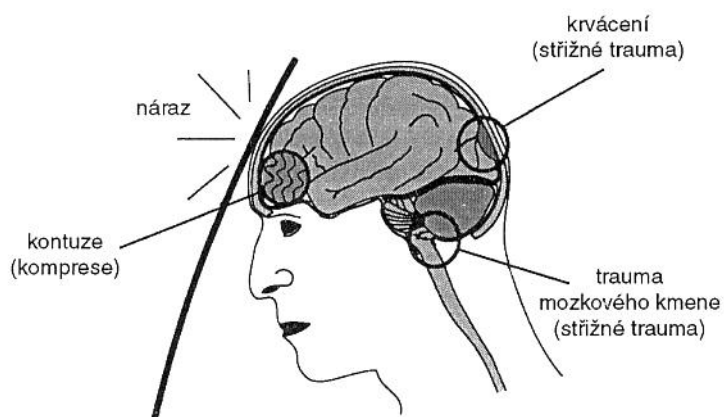

9. Tupé mozokolebeční trauma bez opěrky hlavy

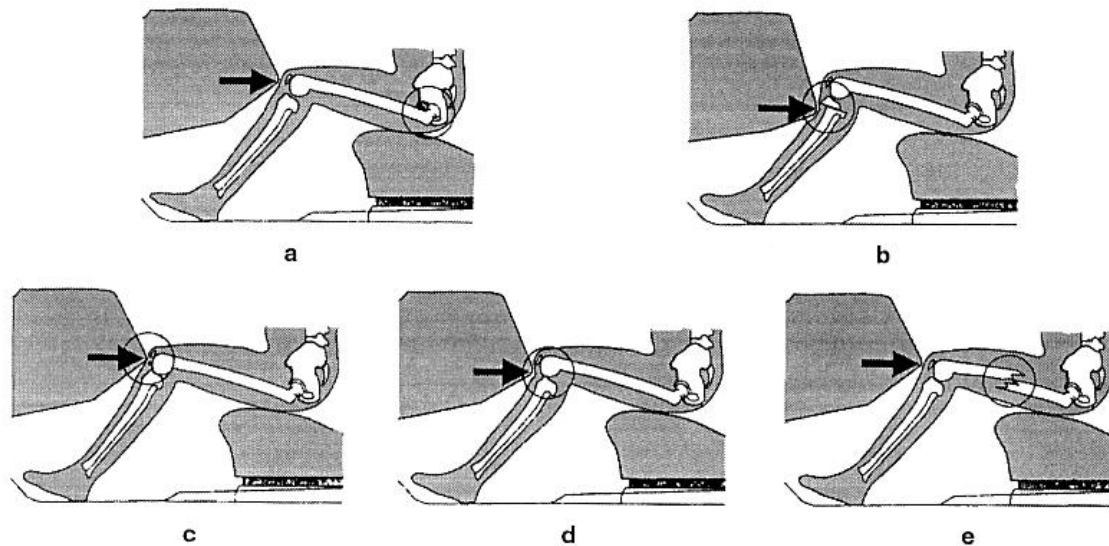
Dochází ke kontuzi a k difúznímu axonálnímu traumatu, které vzniká vzájemným střížným pohybem mozkové hmoty proti sobě.

10. Náráz hlavy na přední sklo

Síla nárazu působí na čelní laloky, střížné síly se uplatňují v okcipitální oblasti a mozkovém kmeni

11. Nejčastější typy traumat dolních končetin o palubní desku nebo přední sedadlo při čelním nárazu

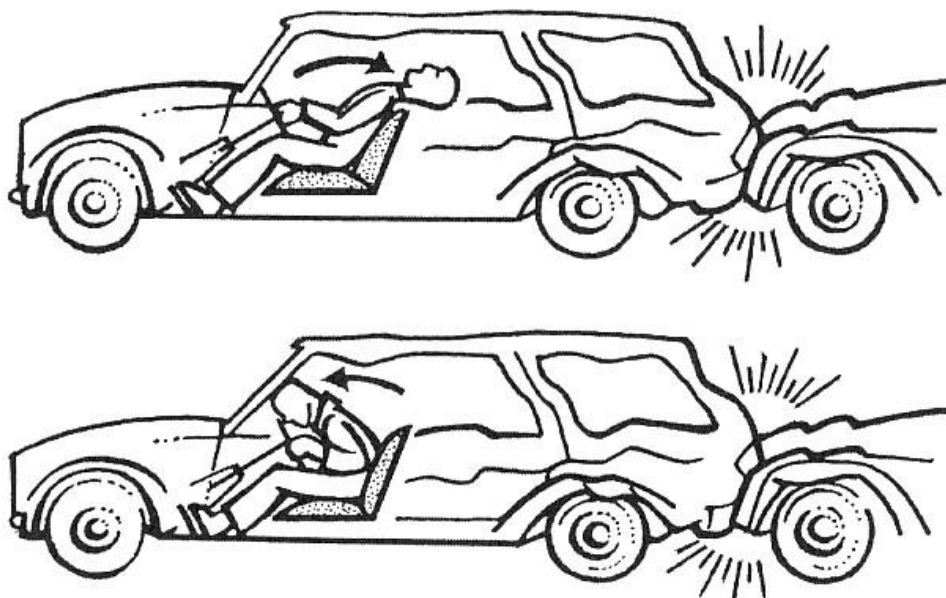

- A. Zadní luxace v kyčelním kloubu
- B. Zlomenina tibie
- C. Zlomenina pately
- D. Dislokace v kolenním kloubu
- E. Zlomenina diafýzy femuru

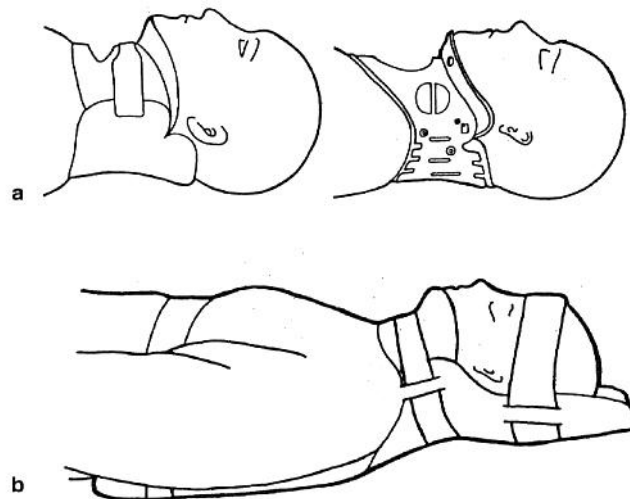
12. Náraz vzadu jedoucím vozidlem

Při kolizi a nárazu vzadu jedoucím vozidlem vzniká hyperextenzní trauma krční páteře, které může způsobit Whiplash syndrom (bičové trauma).

13. Imobilizace při spinálním traumatu

a. imobilizace krční páteře límcem

b. imobilizace krční a hrudní páteře krátkou zádovou deskou

14. Rautekův manévr

Rautekův manévr se používá k vyproštění z polohy vsedě nebo vleže, například při vyprošťování z havarovaného automobilu.

Postup: Sedícího pacienta uchopí záchránce zezadu oběma horními končetinami pod podpažím. Jedna horní končetina nemocného je ohnuta v loketním kloubu do pravého úhlu, její předloktí uchopí záchránce shora oběma rukama a tiskne je ve výši nadbříšku proti tělu pacienta. Takto může být nemocný tažen na stehnech záchránce, čímž se docílí příznivějšího rozložení jeho hmotnosti. Přesouvá se tímto způsobem pozpátku, další záchránce mu může zvednout dolní končetiny.

16. Ošetrovatelská anamnéza při přijetí

A.

Číslo: R T068 76
 Jméno: ICUB 201
 R.č.: .....

ÚVN
 ÚSTŘEDNÍ VOJENSKÁ NEMOCNICE
 PRAHA

Ošetrovatelské vyšetření

vstupní   během hospitalizace   při překladi

Příjem: *AT 1008*   **hod:** *10:00*   ano   ne

Opakované přijetí: ano   ne

Rodina informována: ano   ne

Fyziologické hodnoty při přijetí:
 TK: *100/70* P: *70/40* TT: *33.7* D: *12.1 (10.1)*

Hypertenze v anamnéze: ano   ne

Vědomí: při vědomí   bez omezení
 porucha vědomí   ztlíženy
 bezvědomí   nelze navázat

GCS: *15/15 s křídlovou*

Kontakt: bez omezení   ztlíženy   nelze navázat

Psychický stav:
 spolupracuje   nespolupracuje
 klidný   rozrušený
 orientovaný   zmatený

Proved posouzení aktuálního psychického stavu (viz str.2)

Dýchání:
 Potíže: ano   ne   UPV
 Kuřák: ano   ne
 Dušnost: klidová   cyanoza   námahová

Kašel:
 noční   dráždivý   s expktoací

Spánek:
 Narušeny: ano   ne

Alergie: ano   ne
 Alergen: *mléko, vaječné bílkoviny, křídlová*

Bolest: *10/10 - záda*
 ano   ne

Lokalizace: *záda*

intenzita: 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Soběstačnost/pohyblivost:
 Hodnocení stupně závislosti: 0-40 vysoce závislý   45-60 závislost středního stupně   65-95 lehká závislost   96-100 nezávislý

Významný handicap: Pomůcky   brýle, čochy   naslouchátko
 problémy se zrakem   protéza   horní   dolní
 problémy se sluchem   jiné: *mléko, vaječné bílkoviny, křídlová*   naslouchátko
 problémy s řečí   berle/nůl   vozík

Oděvní potřeby: zprůměrně   ne

změny na kůži: ano   ne

otoky   dekubity   jiné: *močkatelné erupce*

stupeň:
 1. zčervenání
 2. tvorba puchýřů
 3. hluboké poškození kůže a tkáně
 4. dekubit na kost

skóre méně než 25 postupuj dle metodického návodu 10/2004

Váha / výška: *75 / 170*   BMI: *25.9*

soběstačný   nesoběstačný

parenterální   kanyla zavedena dne: *25/6*

enterální   sonda zavedena dne: *25/6*

obezita /BMI 30 a vyšší: ano   ne

informuj lékaře a volej NT: ano   ne

kontakt NT: ano   ne

diabetik: defekt nohou   ano   ne

Vyprazdňování:
 Problémy s močením: ano   ne
 pálení   řezání   *PMK*
 retence   inkontinence
 moč.katetr zaveden dne: *25/6*
 Problémy se stolicí: ano   ne
 pravidelná   nepravidelná
 zácpa   průjem   stomie
 inkontinence

Rizika: riziko pádu   riziko dekubitů   riziko ICHS   riziko SDN

Skopnost edukace:
 nemocný ano   ne
 rodina ano   ne

Potřeba edukace:
 ano   ne

téma/viz edukační záznam/.....
 Potřeba duchovních služeb: ano   ne

Plánování propuštění:
 není schopen vykonávat aktivity denního života a sebezpečí
 onemocnění s dlouhodobými následky
 není orientován (čas, místo, osoba)
 problémy s medikací
 vyžaduje následnou rehabilitaci
 byl/sám   *zvláštní*
 je v péči   *ambulantně*

Kontakt se sociálním pracovníkem:
 ano   ne

Podpis a razítko sestry: *[Signature]*   **Datum:** *25/6*   **Čas:** *10:00*

Podpis a razítko lékaře: *[Signature]*

17. Plán ošetrovatelské péče

A.

Příjmení: Č
 R
 Jméno: T068 76
 ICUB
 R.č.: _____

Plán ošetřov
ARC

pojišťovna:.....

Datum	Oš. problém	Oš. cíl	Oš. plán	Datum ukončení	Podpis
stanovila: 22/6 1/4	Porucha dýchání z důvodu: ☐ plic. postižení – CHOPN, otok plic, plicní embolie, astma ☐ plicní otok, edém, IM ☐ dráždění ☐ operace ☐ infekce ☐ otravy CO, kyanidy ☐ šokové stavy č.dg 1.	☒ nem. dosáhne účinného dýchání ☒ nem. bude mít dostatek okysl. tkáně ☒ nem. bude mít průchodné DC	☒ zvolí vhodnou polohu ☒ podle zvlhčený, ohřátý O ₂ dle ordinace, postupuj v souladu s oš. standardem č.14 ☐ dlp. odsávej sekrety s dých. cest, sleduj vzhled sputa ☒ prováděj dech. RHB, ncvik odkašlávání ☒ sleduj FF, vědomí, oxygenaci, měř frekvenci ☒ podávej léky inhalace dle ordinace lékaře ☒ poskytni pacientovi psychologickou podporu, klidné prostředí ☒ sleduj postchové fenomény	22/6 1/4	~~_____~~
stanovila: 22/6 1/4	Neschopnost udržet spontánní ventilaci plic z důvodu: ☒ UPV ☒ nedostatek oxygenace, zvlhčování O ₂ ☒ průchodnost spontánní ventilaci pacienta č.dg 2.	☒ nevznikne infekce DC ☒ pac. bude dýchat na odvykacím režimu ☐ pac. odkašle před kanylou ☒ pac. bude dýchat spontánně	☒ stálá kontrola funkce ventilátoru ☒ pravidelné steriní odsávání, zvlhčování vdech. směsi ☒ ambuing, masáž hrudníku ☒ vytvoř podmínky pro častý kontakt s rodinou ☒ psychologická podpora pacienta ☒ prodlužování doby odpojení od ventilátoru ☒ spontánní dýchání	22/6 1/4	~~_____~~
stanovila:	Porucha hydratace z důvodu: ☐ dehydratace ☐ zvýšení objemu tekutin (otoky) ☐ udržení objemu tekutin na optimální úrovni	☐ zajistí rizikové faktory přispívající k retenci tekutin ☐ sleduj aktivní ztráty ☐ sleduj FF,P,V, vědomí, těl. hmotnost ☐ sleduj kožní turgor, stav sliznic, otoky ☐ při zvracení zajisti pomůcky, vhodnou polohu, výplach DÚ ☐ zajisti časnou mobilizaci ☐ sleduj frekvenci průjmu, zvracení, odpad z drenů, krvácení ☐ sleduj teplotu na pokoji ☐ zajisti edukaci dietní sestrou/omezení soli/			
stanovila: 25/6	Neschopnost přijímat potravu a tekutiny z důvodu: ☐ onemocnění GIT ☒ poruchy vědomí ☐ nespoupracující pac. č.dg 4.	☒ částečná parenterální výživa ☒ plná parenterální výživa ☒ bezproblémový příjem enterální výživy sondou (NGS, NJS) ☒ úplný příjem p. o.	☒ u pac. nebudou známky dehydratace a podvýživy ☒ zajisti příjem sondou ☒ zajisti příjem tekutin ☒ zajisti příjem kašovitě stravy ☐ plyný příjem p. o.	5/7	~~_____~~
stanovila:	Nevolnost / zvracení z důvodu: ☐ anestezie ☐ dietní chyby ☐ onemocnění GIT ☐ neurogenních příčin ☐ IM ☐ toxického účinku léku č.dg 5.	☐ nem. nemá nauzeu / nevrací	☐ sleduj frekvenci, množství, obsah zvrátka, POZOR NA ASPIRACI ☐ podávej antiemetika dle ord. lékaře, sleduj jejich účinek ☐ kontroluj příjem a vydej tekutin ☐ doporuč úpravu stravovacích návyků (suché pokrmy, malé porce, neдрáždivá strava...) ☒ zajisti zvýšenou péči o DÚ		
stanovila: 25/6	Porucha vyprazdňování stolice z důvodu: ☒ zácpa ☐ průjem ☐ meteorismus ☐ inkontinence ☒ pac. netrpí zácpou/průjemem ☒ pac. se pravidelně vyprazdňuje č.dg 6.	☒ zaznamenávej frekvenci a charakter stolice ☒ zajisti soukromí při defekaci ☒ zjisti zda je přítomna bolest. křeče, zvýš. TT, příměsy ve stolici ☒ pouč o vhodném výběru stravy, důležitosti pitného režimu, edukace dietní sestrou – DLP ☒ u ležících pac. dbej na hygienu genitálií ☒ zhodnot účinek podávaných léků ☒ zajisti RO (aktivní a pas. cvičení, relaxace, lokomoce)		25/6 1/4	~~_____~~
stanovila: 25/6	Porucha močení z důvodu: ☐ retence moči ☒ infekce ☐ chirurgického výkonu ☐ anatomické obstrukce ☐ neurologického postižení ☒ zavedení močového katétru ☐ inkontinence ☒ zabránění vzniku moč. infekce ☒ dosažení fyziol. způsobu vyprazd. moči č.dg 7.	☒ sleduj P. V (24 diureza), barvu a příměsi moče ☒ zajisti soukromí při vyprazdňování ☐ posiluj přirozené reflexy vyprazdňování moče ☒ zajisti oěci o moč. katétr, kontroluj průchodnost ☐ dle potřeby přikládej plenky, kalhoty ☒ dbej na dostatečnou hygienu genitálií ☐ doporuč vhodné cviky pro zpevnění pánevního dna ☒ dle ordinace lékaře zajisti výměnu katétru, pravidelně vyšetření urikultu ☐ zajisti RO (aktivní cvičení, relaxace)		25/6 1/4	~~_____~~

17.

B.

ošetřovatelské péče
JIP

Ústřední vojenská nemocnice Praha
Oddělení intenzivní péče chirurgických oborů
JIP B - tel. č. 973 203 755
fax: 973 203 581

ÚVN
ÚSTŘEDNÍ VOJENSKÁ NEMOCNICE
PRAHA

list č. ....

Datum	Oš. problém	Oš. cíl	Oš. plán	Datum ukončení	Podpis
25/6/04 stanovila: [redacted]	Porucha soběstačnosti v oblasti: ☒ hygieny ☒ mobility ☒ hladňování ☒ příjmu potravy a tekutin ☒ oblékání	☒ nsvojení zapsobu umožňující opétné provádění činnosti ☒ znovuoobnovení soběstačnosti	☒ zjištl stupeň soběstačnosti nem. ☒ prováděj hyg. péči, krmení, oblékání, podávej napoje ☐ pečuj o NG sondu dle standardu ☐ zajisť všechny pomůcky k lůžku, uprav okolí lůžka a signalizaci ☒ zajisť RO (polonování, aktivní cvičení, nácvik soběstačnosti) ☒ spolupracuj s fyzioterapeutem a soc. pracovníci ☐ používej kompenzační a ortop. pomůcky ☐ motivuj pac., poskytni mu dostatek času ☐ dohlíždi na bezpečnost nemocného ☐ přizpůsobuj se schopnostem nem. ☐ aktivně zapojuj rodinu	25/6/4	[redacted]
25/6/04 stanovila: [redacted]	PR porušení kožní integrity z důvodu: ☐ imobilizace ☐ inkontinence ☒ operace ☐ kachexie ☐ obezity ☒ základního onemocnění (DM, onemocnění CNS, úrazy) ☒ invazivní vstupy ☐ popáleniny	☒ nedojde k narušení kožní integrity ☒ zhojení defektu bez komplikací	☒ sleduj stav výživy, hydratace ☒ pečuj o hygienu kůže ☒ udržuj lůžko v suchu a čistotě ☒ polohuj pac dle ordinace lékaře ☒ cvičení, lokomoce, nácvik soběstačnosti ☒ zajisť edukaci fyzioterapeutem ☒ při vzniku dekubitu či rány založ záznam a postupuj dle MN 10/2004	15/7	[redacted]
25/6/04 stanovila: [redacted]	Imobilizační syndrom z důvodu poruchy: ☒ respiračního systému ☒ kardiiovaskulárního systému ☒ gastrointestinálního traktu ☒ močového systému ☒ kůže ☒ pohybového aparátu ☐ psychicky	☒ nevzniknou dekubity, opruzeniny ☒ neobjeví se žádné příznaky TEN ☒ nedojde k atrofi svalstva, nedojde ke vzniku svato-vých kontraktur ☒ neprojeví se ortostatická hypotenze ☒ neobjeví se příznaky imobilizační osteoporózy, pneumonie, atelektázy ☒ nevznikne zácpa/ileus ☒ nevznikne infekce z důvodu stagnace moči v močovém měchýři ☒ nevzniknou osobnostní změny pac.	☒ pravidelné polohování dle ordinace lékaře, používání anti-dekubitních pomůcek ☒ RO 2x denně ☒ toaleta na lůžku 2x denně, suché a upravené lůžko ☒ pravidelná kontrola stavu kůže ☒ fyzioterapie 2x denně, pasivní protahování končetin, dechová cvičení, vertikalizace ☒ nutričně vyvážená strava, bílk. přídatky, adekvátní množství tekutin, ovoce, zeleniny ☒ podávání antikoagulancií, bandáž DK – dle ordinace lékaře ☒ kontrola průchodnosti uzavřeného močového systému ☒ komunikace s pac., motivace a edukace	8/4	[redacted]
stanovila: 5/7 Eva Zajíčková	PR TEN z důvodu: ☒ upoutání nemocného na lůžko ☒ operačního výkonu ☐ flebotrombóza v minulosti ☐ varixy	☒ nemocný nebude ohrožen komplikacemi	☒ informuj o nezbytnosti cvičení DK na lůžku, názorně ukaž ☒ kontroluj funkčnost BDK ☒ sleduj příznaky TEN ☒ časné mobilizuj nemocného ☒ podávej antikoagulancia dle ordinace lékaře ☒ sleduj projevy krvácivosti ☒ zajisť elevaci DK ☒ sleduj barvu a teplotu DK ☒ zajisť hygienu a oš. DK	19/4	[redacted]
25/6/04 stanovila: [redacted]	PR vzniku infekce z důvodu: ☒ zavedení ČZK, PŽK, AK a jiné ☒ zavedení močového kateru, epicystostomie ☐ zavedení epidurálního katétru ☒ operační rány ☒ jiné (drény, zevní kornová drenáž)	☒ nemocný nebude ohrožen infekční komplikací	☒ včas diagnostikuj místní známky infekce v místě vstupu (kontrola min. 1x denně) ☒ při každé manipulaci postupuj přísně asepticky ☒ převazy prováděj dle potřeby / indikace ☒ dbaj na řádnou hygienu rukou ☒ nezapomeň na riziko systémové infekce (horečka, třesavka...)	20/4	[redacted]

17.
C.

Plán ošetrovatelské péče

Datum	Oš. problém	Oš. cíl	Oš. plán	Datum ukončení	Podpis
21/6 07 stanovila:	PR časných pooperačních komplikací z důvodu: ☒ operačního výkonu ☒ anestezie ☒ invazivního výkonu ☐ podání TRF	☒ nemocný nebude mít poop. komplikace ☒ včasné odhalení komplikací	☒ monitoruji základní životní funkce, vč. stavu vědomí ☒ kontroluji operační ranu/obvazy ☒ sleduji funkčnost drenů ☒ sleduji močení ☒ sleduji průchodnost cévních invazivních vstupů (PŽK, CZK, AK a jiné) ☒ kontroluji příjem a výdej tekutin ☒ sleduji krvácení, obvody DK ☒ sleduji barvu kůže, prokrvení končetin ☒ zajistí RO (polohování, pasivní pohyby, lokomoce) ☐ postupuj dle směrnice o podání TRF přípravku ☐ pouč nem. o pocitech, které může vnímat (horkost, dušnost, pálení na hrudi, zarudnutí)	21/6	
21/6 07 stanovila:	Riziko pádu/úrazu z důvodu: ☒ onemocnění pohybového aparátu ☒ neurologického onemocnění ☒ postižení smyslového ústrojí ☐ kardiovaskulárního onemocnění ☐ medikace ☐ poruchy psychického stavu (dezorientace, zmatenost, neklid)	☒ snažit se zabránit pádu/úrazu ☒ snížit riziko pádu	☒ pouč nemocného o nebezpečí pádu/úrazu ☒ uprav vhodně okolí lůžka ☒ zajistí pomůcky pro bezpečí ☒ zajistí k ruce signalizaci ☒ označ lůžko rizikového nemocného ☒ vysvětlí techniku chůze, zajistí doprovod, doporuč vhodnou obuv, ortoped. pomůcky ☒ zajistí RO (lokomoce, pasivní pohyby) ☒ zajistí edukaci fyzioterapeutem	19/6	
stanovila:	Porucha spánku z důvodu: ☐ medikace ☐ bolesti ☐ změny prostředí ☐ strachu, úzkosti ☐ hluku, nevhodného osvětlení	☐ nepřerušovaný spánek 6 hod. ☐ zajištění správného biorytmu	☐ zajistí maximální klid v noci ☐ přes den aktivizovat, cvičit ☐ uprava prostředí a stravy ☐ aplikace hypnotik dle ordinace lékaře a sledování jejich účinku		
21/6 07 stanovila:	Bolest ☒ akutní ☐ chronická	☒ zmírnění bolesti ☒ odstranění bolesti ☒ odhalení způsobů přinášející úlevu	☒ zjistí lokalizaci, charakter, trvání, stupeň bolesti ☒ založ záznam sledování bolesti ☒ informuj o úlevové poloze, prevenci bolesti (komprese rány při otáčení, vstávání, změně polohy)		
stanovila:	Poruchy termoregulace z důvodu: ☐ hypotermie ☒ hypertermie	☒ udržení TT v norm. rozmezí ☒ předcházení možných komplikací ☒ zjištění vyvol. příčiny a zp. léčby ☒ pravidelné sledování tělesných projevů a funkcí	☒ pravidelná měření TT ☒ zajistí čisté a suché prádlo ☐ hypotermie – použij horkovzdušnou pokrývku ☐ použij ohříváč infuzí ☐ regulace okolní teploty dle potřeby pacienta ☒ hypertermie – aplikace antipyretik dle ord. lékaře ☒ regulace okolní teploty dle potřeby pacienta ☒ lokální používání vaku s ledem zejména v tříselném ohybu nebo v podpaží ☒ koupele ve vlažné vodě ☒ celkový zábal hypotermickými přikrývkami	21/6	
stanovila:	Porucha komunikace z důvodu: ☐ anatomické vady, rozštěp patra apod. ☐ vývojové porucha nebo změny související s věkem ☐ fyzické zábrany (OTI, TCHS) ☐ psychické zábrany (deprese, psychozy, nedostatečná stimulace, negativismus)	☐ zlepšení komunikace, najít vhodné metody neverbální komunikace	☐ zajistí pomůcky k neverbální komunikaci (abeceda, tužka, papír) ☐ motivační a edukační pohovory s pac. ☐ zajistí možnost návštěv pac. rodinou, přáteli apod. ☐ holistický přístup k pac. (bio-psycho, soc. potřeby)		

RHB – rehabilitace, FF – fyziologické funkce, P, V – příjem, výdej, TT – tělesná teplota, DK – dolní končetiny, BDK – bandáž dolní končetiny, DÚ – dutina ústní, CM – RO – rehabilitační ošetřování, PŽK – periferní žilní katestr, CZK – centrální žilní katestr, UPV – umělá řízení ventilace, KPR – kardiopulmonální resuscitace, TRF – tra, OTI – orotracheální intubace, TCHS – tracheostomie, O₂ – kyslík, NGS – nazogastriční sonda, NJS – nazojejunální sonda, TEN – tromboembolická nemoc, DM – dia

18. Realizace ošetřovatelského plánu

A.

JMÉNO: .....
 PŘÍJMĚNÍ: .....
 IČUB: T068 76
 FC: .....
 Ústřední vojenská nemocnice Praha
 JIP ARQ JIP
 973 201 555
 2008

REALIZACE OŠETŘOVATELSKÉHO PLÁNU

OŠETŘOVATELSKÝ ÚKOL	číslo stan.	čas	18-11-16		21-26-16		26-11-16		27-28-16		29-30-16		30-1-16	
			CD	N	CD	N	CD	N	CD	N	CD	N	CD	N
DATUM														
SMĚNA														
Hygiena														
Hygiena DÚ														
Masaž kůže														
Péče o oči														
Péče o uši + nos														
Mýtí vlasů														
Manikúra x pedikúra														
Křídlení														
Péče o sondy														
Gejlování														
Klyzma														
Péče o PVPK														
Péče o CZK														
Péče o PŽK														
Péče o ART katetr														
Péče o EPI katetr														
Péče o TSK														
Péče o OT														
PÉČE O PASIV. SÁDKOVY														
Převazy an														
Péče o bráni dřený														
Péče o hrudní dřený														
Péče o nožní dřený														

19.

B₁. 1. den hospitalizace (6-12 hod)

JMENO: RT
 PŘIJMENÍ: T068 76
 RO: ICUB 201
 ODDELENÍ:
 DATUM: 25.6.2004
 POŘADOVÉ ČÍSLO: 2

Čas	Monitorace	Medikace	7	8	9	10	11	12	6-12
LD 6.1	172 110 7 44 17 57 17 17		3	3	3	3	3	3 26	Pi
LD 6.2	NO: 3 amp IFR		STOP	STOP	8	12	15	18	500ml
LD 6.3	ACTRAPID 50j I HAES 10j		STOP	STOP	STOP	2	2	2	500ml
LD 6.4									Ps
LD 6.5									50ml
LD 6.6									Po
INFUZE	MAC 500 N6 141 500 P-147E 1000								P
TRANSFUZE									500ml
NAHRADNÍ ROZTOKY		(KAS 100) HAES 500							Vm
NGS	☒ JS ☐ PEG ☐								2900ml
EP									Vs
JEDNORAZOVÉ KRMENÍ	NADA								50
PO									50
ZVRACENÍ									
STOLICE									2900ml
DIUREZA			520	180	180	180	50	500	
DRENÁŽE									Drány
LEGENDA	mmHg								
PULS	●	200							220 = 110mm
SYSTOLICKÝ TLAK	V	180							
DIASTOLICKÝ TLAK	Λ	160							
STŘEDNÍ TLAK	X	140							
TEPLOTA		120							
ODSAVÁNÍ	○ / AMBUING + LAVÁŽ	100							
SaO ₂	%	80	99	100	100	100	100	100	+950
EtCO ₂	mmHg	60	40	40	40	40	40	40	Stolice
VENTILATOR	ELETA 200								EBR
REŽIM	V.C. FIO ₂ 60%								
O ₂ TERAPIE									
ZORNICE	P/L reakce +/- /cc								MP
	velikost								
GCS									
CVP / PAW									
ICP / CPP									+18
SvjO ₂ / CI									
GLYKEMIE									136 945/1000 CT mca/bw 109

YSVĚTLIVKY: Vm - vydej moč; Vs - vydej sondou; V - celkový vydej; Pi - příjem infuzí; Ps - příjem sondou; P - celkový příjem; NGS - nazogastriční sonda; EP - enterální pumpa; P sv/O₂ - saturace smíšené žilní krve v jugulární bulbě; P/L - pravá / levá; +/- /cc - reaguje / nereaguje / otok; CVP - centrální žilní tlak; GCS - Glasgow Coma Scale; SaO₂ - saturace /min - minutový objem; IP - inspirační tlak; PEEP - pozitivní tlak na konci vydechu; LD - lineární dávkováč; EBR - ery masa; MP - mražená plazma

19.

B₂. 1. den hospitalizace (12-18 hod)

DENNÍ REALIZACE LÉČEBNÉ PÉČE - ARO, JIP								ÚVN ÚSTŘEDNÍ VOJENSKÁ NEMOCNICE PRAHA		
Čas	Monitorace	Medikace	13	14	15	16	17	18	12-18	6-18
LD	LYDAT 30mg + SUBEN.T. 30mg	G	G	G 28	G	G	G	G	Pi	Pi
LD č.2	las kampf IFR	X	15	9	G	G	G	5,5	990ml	1810ml
LD č.3	ACTAPAP 12 Jij IHAES 10%	X	STOP	STOP	STOP	STOP	STOP	STOP		
LD č.4									Ps	Ps
LD č.5									100ml	150ml
LD č.6										
INFUZE	P-LIFE (500)								Po	Po
	NU-VLI (10)									
									P	P
									1000ml	1900ml
TRANSFUZE					50HA20%					
NAHRADNÍ ROZTOKY	HAES 10%							125	Vm	Vm
									1800ml	1930ml
GCS	JS ☐ PEG ☐	manipulace	→	→	→	→	→	→	Vs	Vs
FP										
JEP	ORÁZOVÉ KRMENÍ: VODA				50			50		
P.O.										
ZVRACENÍ										
STOLICE										
DIURÉZA			150	210	100	200	150	200	V	V
DRENÁŽE										
LEGENDA	mmHg	200							Drény	Drény
		180							20 = 10ml	20 = 10ml
PULS	●	160								
SYSTOLICKÝ TLAK	V	140								
DIASTOLICKÝ TLAK	Λ	100	100	100	100	100	100	100		
STŘEDNÍ TLAK	X	80	80	80	80	80	80	80		
		60							Spec.vaha	Spec.vaha
		40							1020	
		20							Bilance	Bilance
TEP-LOTA			36,2°C	36,2°C	36,3°C	36,6°C	36,6°C	36,7°C	-9/10	+110
ODSAVANÍ ○ / AMBUING + LAVÁŽ ○			0	0	0	0	0	0		
SaO ₂ : %			99%	99%	99%	100%	100%	100%	Stolice	Stolice
EiCO ₂ : mmHg			30	44	39	37	36	36		
VENTILÁTOR SIEMENS 300	f: 14				V/min: 45				EBR	EBR
REŽIM P.D.V. CFIO ₂ 50 %	IP: 22				PEEP: +					
O ₂ TERAPIE				F02 40						
ZORNICE: P/L reakce +/- /cc			+ 1	+ 1	+ 1	+ 1	+ 1	+ 1	MP	MP
	velikost		2 3	2 3	2 3	2 3	2 3	2 3		
GCS			3	3	3	3	3	3		
CVP / PAW								115		
ICP / CPP										
SvjO ₂ / CI										
GLYKEMIE			4,1	8,4				11,0		
AKTIVNÍ ANTIDOKUBIT- MACE										

19.

C2. 3. den hospitalizace (12-18 hod)

DENNÍ REALIZACE LÉČEBNÉ PÉČE - ARO, JIP								ÚVN ÚSTŘEDNÍ VOJENSKÁ NEMOCNICE PRAHA		
Čas	Monitorace	Medikace	13	14	15	16	17	18	12-18	6-18
LD 6.1	TEOPOFOU		✓	✓	✓	✓	✓	✓	Pi	Pi
LD 6.2	ADRENALIN Komp IFU		0,5	0,5	0,5	STOP	✓	✓	1790	4200
LD 6.3	ACTAZID 50% / ADI-STAES		✓	✓	✓	✓	✓	✓		
LD 6.4	BETALOC Komp IFU		✓	✓	✓	✓	✓	✓	Ps	Ps
LD 6.5									✓	✓
LD 6.6									Po	Po
INFUZE	610V (345) PLASMASTE (500) NATR. VLI (125)								✓	✓
TRANSFUZE			PLASMASTE (500)	TRAFALOL (50)			TRAFALOL (115)	PLASMASTE (100)	P	P
NÁHRADNÍ ROZTOKY									1790	4200
N ^o	☐ JS ☐ PEG ☐								Vm	Vm
EP:									590	1340
JEDNORÁZOVÉ KRMENÍ:									Vs	Vs
P.O.									✓	170
ZVRACENÍ									V	V
STOLICE									590	1450
DIURÉZA			140	80	40	40	60	50	Drény	Drény
DRENÁŽE										
LEGENDA	mmHg	200								
PULS	●	180							27:30ml	27:40ml
SYSTOLICKÝ TLAK	V	140	120	115	116	113	119	120		
DIASTOLICKÝ TLAK	Λ	80	80	80	80	80	80	80		
ST. DNÍ TLAK	X	40	40	40	40	40	40	40		
TEPLOTA		20	34,7°C	34,2°C	34,3°C	34,4°C	34,7°C	34,2°C	Spec.váha	Spec.váha
ODSAVÁNÍ ○ / AMBUING + LAVÁŽ ○									Bilancia	Bilancia
SaO ₂ : %			100	99	99	98	95	96	+1290	+2750
EtCO ₂ : mmHg			/	/	/	/	/	/	Stolice	Stolice
VENTILÁTOR <i>spontvent.</i>	f: 20								EBR	EBR
REŽIM	FiO ₂ : %								✓	✓
O ₂ TERAPIE	Q _{vent} (l/min)									
ZÓRNICE: P/L	reakce +/-icc		+	+	+	+	+	+	MP	MP
	velikost		2,25	2,25	2,25	2,25	2,25	2,25	✓	✓
GCS			11	11	13	13	13	13		
CVP / PAW								13		
ICP / CPP								13		
MONITORACE LIDCO										
GLYCEMIE								10,1		
Aktivní ATD vnitřně →										
menstruace →										

19.

D₁. 7. den hospitalizace (18-24 hod)

JMENO: Ć							DATUM: 9-2.7-2007	
PŘIJMENÍ: Ri							POŘADOVÉ ČÍSLO: 8	
RO: T068 76:								
ODDĚLENÍ: ICUB 201								
Čas Monitorace Medikace	19	20	21	22	23	24	18-24	
LD č.1 MODALON 20K + PUFEMIAN 10 ml	PROP	/	/	/	/	/	Pi	
LD č.2 NA 5 AMP (FR)	PROP	/	/	/	/	/	1.080	
LD č.3 ACINAPID 50 / HAEP	2	2	2	1	1	1		
LD č.4 BETALOC 2 AMP FR	2	2	2	2	2	2	Ps	
LD č.5							0	
LD č.6								
INFUZE	DIA UNOHEL NP (500) MAGNALLITE (200)							Po
							50	
TRANSFUZE								
NAHRADNÍ ROZTOKY								
NGS ☐ JS ☐ PEG ☐								
EP:								
JEDNORÁZOVÉ KRMENÍ:								
P.O. (NIC PER OS) / voda				20		30	Vs (p.o)	
ZVRACENÍ			100				V	
STOLICE							2.500	
DIURÉZA	200	280	420	500	400	200		
DRENAŽE							Drény	
LEGENDA mmHg	200						HD.	
PULS		✓	✓	✓	✓	✓	Pravý 100m	
SYSTOLICKÝ TLAK V	100	100	100	100	100	100	Levý 100m	
DIASTOLICKÝ TLAK A	40	40	40	40	40	40		
STŘEDNÍ TLAK X	40	40	40	40	40	40	Spec.váha	
TEPLOTA	36,40	36,70	36,90	37,00	37,00	37,10	Bilance	
ODSAVÁNÍ ☐ / AMBUING + LAVÁŽ ☐							-1.370	
SaO ₂ : %	94%	96%	94%	95%	98%	96%	Stolice	
EiCO ₂ : mmHg							/	
VENTILÁTOR	f: 23	V/min: /						EBR
REŽIM DV. FIO ₂ %	IP: /	PEEP: /						
O ₂ TERAPIE 22 82400 40 / min								
ZORNICE: P/L reakce +/-cc	++	++	++	++	++	++	MP	
velikost	2,25	2,25	2,25	2,25	2,25	2,25	/	
GCS	15	14	15	14	14	14		
CVP / PAW						+8		
ICP / CPP								
SvjO ₂ / CI								
GLYKEMIE			5,7			7,3		

24. Hodnocení plánu péče

A. 2. den hospitalizace

Příjmení: ČERVINKOVÁ
 Jméno: RENÁTA
 T068 765921/0900
 R.č.: ICUB 201

Hodnocení plánu péče

ÚVN

ÚSTŘEDNÍ VOJENSKÁ NEMOCNICE

ARO, JIP Ústřední vojenská nemocnice Praha

Oddělení intenzivní péče chirurgických oborů

JIP B - tel. č. 973 203 755

fax: 973 203 381

list č. 2

Datum	Čas	Hodnocení (zdr.sestra, fyzioterapeut, psycholog, nutriční terapeut, sociální sestra)	Podpis
26.6.07	5	<p>ú.dg.č.2 - pac. dýchá na řízené ventilaci, bez kn. hypoxie, křivně odražené k DO2 i HC2</p> <p>sputa s příměsí „slané kve“</p> <p>ú.dg.č.4 - pac. má částečnou pareurézi, reflexu, do 06s - přeplach vody, sonda průchodná na spád, rytm. odvad. z O2</p> <p>ú.dg.č.7 - pac. má zavedený 7Ha manžetový systém, odvádí tlakovou energii, níže diuréza, křivě epic. km; bez patol. příměsí, lžt. uvnitř</p> <p>ú.dg.č.8 - pac. je zcela neobtěžována, neobtěž. žádnou provází sestra</p> <p>ú.dg.č.9 - křivě integrita pokožky a k. duševní rovnováhy. vstupní a poranění. vše sledované sestrou</p> <p>ú.dg.č.10 - pac. má přím. imob. 17</p> <p>ú.dg.č.12 - pac. nemá en. infekce</p> <p>ú.dg.č.13 - poop. kompl. se neprojevuje</p> <p>ú.dg.č.14 - pac. zajištěna proti pádu postelí</p> <p>ú.dg.č.16 - bolest nelze hodnotit z důvodu kont. analgosedace + uvc</p>	
26.6.07	18h	<p>Dgč. 2 - pac. dýchá na odykacním režimu, bez zna. met. hypoxie</p> <p>Dgč. 4 - pac. má částečnou par. vjetvu, NCS na spád</p> <p>Dgč. 7 - funk. funkce, odvádí čirou moč</p> <p>Dgč. 8 - pac. je zcela neobtěžována</p> <p>Dgč. 9 - křivě paréza ltv. vstup, róny</p> <p>Dgč. 10 - pac. má přím. imob. syndromy</p> <p>Dgč. 12 - pac. má přím. infekce, zvýšení TT</p> <p>Dgč. 13 - pac. nemá poop. komplikace</p> <p>Dgč. 14 - pac. je zabezpečena proti pádu</p> <p>Dgč. 16 - nelze obj. hodnotit pro kont. analgosedaci</p> <p>Dgč. 17 - pac. má zvýšenou TT, lžt. dle OG</p>	

6 Seznam zkratk, léků a odborných výrazů

A

a. – arterie, z lat. tepna

ABR – zkr. acidobazická rovnováha

ACC (acetylcystein) – mukolytikum, látka usnadňující vykašlávání hlenů (snížením viskozity hlenu); antidotum paracetamolu

acetabulum – lat. kloubní jamka kyčelního kloubu

Acidum ascorbicum – vitamín C

Actrapid – antidiabetikum, biosyntetický lidský inzulín, aplikace i.v., s.c.

agitovanost – neklid, zvýšený pohyb, motorický neklid

air-bag – vzduchový polštář

Ambrobene – expektorans, mukolytikum

amp. – zkr. ampulka

analgesedace – kombinace opioidů s benzodiazepiny, používá se k sedaci a současnému tlumení bolesti

anasarka – vodnatelnost, prosáknutí tkání vodou, otok

antiemetika – léky tlumící zvracení (např. Torecan, Degan)

antikolagulancia – léky tlumící krevní srážlivost (koagulaci), (např. Heparin, Pelentan)

anurie – zástava tvorby moči a močení (při selhávání ledvinných funkcí)

Apaurin (Diazepam, Seduxen) – anxiolytikum, antiepileptikum, sedativum, hypnotikum

ARDS – zkr. z angl. syndrom dechové tísně dospělých (šoková plíce), závažné onemocnění plic, bývá reakcí na těžké onemocnění dýchacího ústrojí nebo na celkový stav (šok), může dojít až k selhání plic s následnou hypoxií; důležitá je prevence v rámci prvotního ošetření těžkého poranění

Arduan – periferní svalové relaxancium

asepticky – bez přítomnosti mikroorganismů a choroboplodných zárodků

asfyxie (traumatická) – dušení způsobené nedostatkem vzduchu (viz Perthesův syndrom)

aspirace – vniknutí cizího materiálu do dolních dýchacích cest (např. vdechnutí nebo zatečení žaludečního obsahu, krve nebo likvoru, vdechnutí potravy či drobného předmětu)

ATB – zkr. antibiotika, léky užívané k ničení bakterií nebo zpomalení jejich růstu

atelektáza – nevzdušnost plíce nebo její části

ATLS (Advanced Trauma Life Support) – zkr. z angl., trauma protokol; představuje ucelený systém péče o nemocné s traumaty, jeho konkrétní aplikace se může v jednotlivých trauma centrech v detailech lišit, ale základní struktura protokolu zůstává vždy stejná:

- Krátké celkové zhodnocení
  - a. Zrakem – zřejmá poranění
  - b. Stručná anamnéza
- Primární zhodnocení
  - A. Kontrola a zajištění průchodnosti dýchacích cest (airway control)
  - B. Zhodnocení adekvátní ventilace (breathing)
  - C. Kontrola oběhu a krvácení (circulation)
  - D. Zhodnocení neurologického stavu (disability)
  - E. Úplné obnažení nemocného (exposure)
- Resuscitace
- Sekundární zhodnocení
- Definitivní ošetření

Atrovent – bronchodilatans, parasimpatolytikum

Avrazor – chemoterapeutikum, antiprotozoikum; k léčbě anaerobní systémové infekce

avulze – odtržení, vytržení

B

benzodiazepiny – léky ze skupiny psychofarmak, zklidňují, odstraňují úzkost, navozují spánek, tlumí křeče (např. Midazolam, Apaurin)

Betaloc (metoprolol) – selektivní beta blokátor (β_1), antihypertenzivum; k léčbě poruch srdečního rytmu, zejména supraventrikulárních tachykardií

bičové trauma - viz whiplash syndrom

blast-syndrom – poranění z tlakové vlny při výbuchu (dojde ke vzniku vzduchové masy, při které může dojít k: odhození osoby a následnému vzniku četných traumat; vzniku četných vzduchových embolů; poškození ušních bubínků; perforaci střev; odtržení končetin; roztrhání těla)

bronchodilatace – rozšíření průdušek

bronchokonstrikce – zúžení průdušek

brýlový hematoma – krevní výron pod očními víčky, bývá při zlomenině spodiny lebeční

bungee-jumping - skoky na pružném laně

C

cefalea – bolest hlavy

centrální míšní syndrom - Chabá paraparéza horních končetin s ušetřením hybnosti dolních končetin. Typická je porucha cití na trupu a horních končetinách se zachováním dotekového cití. Nejčastěji vzniká jako následek hyperextenčního poranění krční páteře a míchy. Může být reverzibilní.

Clexane – antitrombotikum, antikoagulans; k profylaxi TEN

CRP – zkr. C reaktivní protein, u zdravého člověka se vyskytuje v séru ve velmi nízkých koncentracích; jeho koncentrace významně stoupá při bakteriálních infekcích, u virové infekce může být normální

CT – zkr. Computer tomografie, Rtg vyšetření, zobrazení těla ve vrstvách

CVP – zkr. centrální venózní (žilní) tlak; měří se pomocí zavedeného katétru v konečném úseku horní nebo dolní duté žíly nebo až v pravé síni; při spontánním dýchání je asi 5–8 cmH₂O (0,5–0,8 kPa), kolísá s dýchacími pohyby; při dýchání na UPV je vyšší (kolem 10–15 cmH₂O)

CŽK – zkr. centrální žilní katétr

D

decelerace – zpomalování, snižování rychlosti

decelerační trauma hrudníku – tupé poranění hrudníku způsobené náhlým zpomalením. Nejčastěji vzniká při dopravních nehodách. Rozsah poranění je úměrný rychlosti, která předcházela nárazu, způsobu a rychlosti decelerace. Kromě toho záleží také na poloze těla zraněného vůči směru pohybu a případně na využití či chybění bezpečnostních prvků. Může dojít k ruptuře aorty, poranění plic, ruptuře nebo laceraci trachey či bronchů a poranění bránice.

diabetes melitus – cukrovka, nemoc způsobená nedostatkem inzulínu nebo jeho sníženou účinností; dochází ke špatnému využití glukózy

DIC – zkr. diseminovaná intravaskulární koagulopatie; porucha vyvolaná jiným onemocněním nebo poraněním (těžké trauma, sepse, šok, závažná infekce atd.), která začíná jako abnormální srážení krve, ale manifestuje se jako krvácivý stav. Následkem urychleného srážení krve dochází k trombotickým uzávěrům na úrovni mikrocirkulace, což vede ke zhoršenému prokrvení a následné ischemii tkání a orgánů. Vystupňovaná produkce srážecích faktorů spotřebuje zásoby jejich prekurzorů rychleji, než mohou být v játrech doplněny syntézou. Po vyčerpání koagulačních faktorů se objevuje krvácení.

Dipidolor – analgetikum, anodynum (opioid)

disekující aneurysma aorty – patří mezi nejzávažnější onemocnění kardiovaskulárního systému. Dochází k podélnému rozpolcení stěny aorty, do které vtéká krev. Tvoří se tak dvojí lumen a vzniká intramurální hematom. Disekce vzniká většinou na podkladě vrozené méněcennosti média, na vzniku se může podílet např. i arterioskleróza. Příčinou vzniku může být také trauma.

dorsální – hřbetní, zadní, též posterior

DÚ – zkr. dutina ústní

dyspnoe – dušnost, pocit nedostatku vzduchu provázený zvýšeným dechovým úsilím

E

edém - otok

ECHOkardiografie (ECHO) – ultrazvukové vyšetření srdce

EKG – zkr. elektrokardiografie

enterální výživa – výživa podávaná do zažívacího traktu, např. pomocí gastrické nebo jejunální sondy (přípravky Nutrison, Diason atd.)

epistaxe – krvácení z nosu

ERV – zkr. expirační rezervní objem

ETCO₂ – koncentrace oxidu uhličitého ve vydechovaném vzduchu na konci expira, umožňuje nepřímo posouzení alveolární ventilace, normální hodnota je 35-45 torr (4,7-6,0 kPa)

expirační - výdechový

extenze – natažení, napřímění, pohyb v kloubu při kterém se zvětšuje kloubní úhel

extracelulární – mimo, vně buněk

extubace – vytažení endotracheální kanyly z dýchacích cest

F

Fentanyl – analgetikum, anodynum (opioid)

flexe – ohnutí, ohýbání, pohyb v kloubu při kterém se zmenšuje kloubní úhel

fotoreakce – reakce zornic na osvit

fraktura – z lat. zlomenina

Furosemid – diuretikum

Fyziologický roztok – 0,9% roztok NaCl (chloridu sodného); roztok s přibližně stejnou osmolalitou jako krevní plasma

G

GCS – zkr. Glasgow Coma Scale, stupnice užívaná k hodnocení hloubky bezvědomí

Geratam - nootropikum

glykémie – hladina cukru v krvi, fyziologická hodnota na lačno je 4 - 6,1 mmol/l (v kapilární krvi)

H

HAES 10% - 10% hydroxyetylškrob, koloidní roztok

halucinogeny – látky vyvolávající u člověka kvalitativní psychické změny vědomí (poruchy vnímání, cítění, myšlení, nálady, pudu sebezáchovy atd.), např. LSD, meskalin, psilocybin

Hartmanův roztok – krystaloidní roztok

hemoglobin (Hb) – červené krevní barvivo obsažené v erytrocytech (červených krvinkách), má schopnost vázat a uvolňovat O₂ a přenášet CO₂, odráží množství erytrocytů

hemo-pneumotorax – krev i vzduch v pleurální dutině, může být způsobeno pronikajícím i tupým poraněním hrudníku

hemoptýza – (hemoptoe), vykašlávání nebo plivání krve z dýchacích cest nebo plic

Heparin - antikoagulans

herniace – vsunutí části orgánu mimo jeho přirozené místo otvorem ve struktruře ohraničující prostor jeho výskytu

hyperextenze – abnormálně zvýšený rozsah pohybu ve směru natažení (extenze)

hyperflexe – abnormálně zvýšený rozsah pohybu ve směru ohnutí (flexe)

I

i.m. – intra muskulárně, do svalu

i.v. – intra venózně, do žíly

in situ – lat. v místě, v přirozené poloze

inhalace – (léčebné) vdechování, např. vodních par s určitým lékem nebo O₂

inspirační – vdechový

intracelulární – uvnitř buněk

intravaskulární – uvnitř cév

intubace – zajištění dolních dýchacích cest, zavedení endotracheální kanyly do průdušnice

iritancia - dráždidla

IRV - inspirační rezervní objem

ischemie – místní nedokrevnost tkání nebo orgánů

J

JIP – jednotka intenzivní péče

K

kapnometrie – metoda měření oxidu uhličitého v průběhu dechového cyklu

kaudální – dolní, vztahující se k dolní části těla, směr dolů

koloidní roztoky (plazmaexpandery) – používají se k rychlé náplni krevního řečiště, zvětšují plazmatický objem i o vodu z intersticiálního prostoru, neprochází buněčnou membránou, při aplikaci dochází ke snížení hematokritu (např. Dextran, Rheodextran, Haemaccel, Haes)

kompartimentový syndrom – vzniká při zvýšení tkáňového tlaku v uzavřeném svalovém prostoru (svalových oblastech ohraničených fascií). Projevuje se parestéziemi, bolestí, necitlivostí či výpadkem funkce dané oblasti. Vede postupně až k nekróze svalů. Příčinou je vnější tlak (zasypaní, bandáž, sádrový obvaz) nebo nárůst objemu tkání (otok krvácení). Nejčastěji bývá na bérce, předloktí a v oblasti karpálního tunelu. Nebezpečný je u raněných v bezvědomí, kde nemusí být včas rozpoznán. Ostatní pacienti nás většinou upozorní stížnostmi na narůstající bolestivost. Léčba spočívá v uvolnění tlaku fasciotomií (chirurgickým protětim fascie).

kontuze (contusio) – zhmoždění, pohmoždění, tupé nepronikající poranění

kraniální – lebeční, vztahující se k hlavě, horní, směřující nebo týkající se horní části těla

krystaloidní roztoky – roztoky organických solí, které mají schopnost procházet buněčnou membránou, např. fyziologický roztok (0,9% NaCl)

L

lacerace - potrhání, zhmoždění měkkých částí těla

laparoskopie – endoskopické vyšetření břišní dutiny

laterální – postranní, boční

likvorea – výtok mozkomíšního moku z ucha nebo dutiny nosní, vzniká při zlomenině spodiny lebeční s roztržením dury.

luxace (luxatio) – vymknutí, vykloubení

M

m. – musculus, z lat. sval

Maalox - antacidum

malnutrice – podvýživa, zejména ve smyslu špatného složení potravy

Manitol sol. 20% - osmoterapeutikum (cukernatý, osmoticky účinný alkohol; neproniká intracelulárně, zvyšuje osmotický tlak extracelulární tekutiny a tím vede k přesunu intracelulární tekutiny do extracelulárního a intravaskulárního prostoru; parenterálně podaný se vylučuje ledvinami a působí jako osmotické diuretikum; používá se k terapii edematózních stavů při poranění mozku a míchy, k terapii a prevenci nitrolební a nitrooční hypertenze)

MAP (Mean Arterial Pressure) – zkr. střední arteriální tlak

mediální - střední

Midazolam – hypnotikum, sedativum, lék ze skupiny benzodiazepinů

mikropolohování – nepatrné, ale účinné změny pacientovy polohy

mm. – muscoli, latinsky svaly

MODS (multiorgan dysfunction syndrome) – zkr. z angl. syndrom multiorgánové dysfunkce; V polytraumatizovaném organismu se dynamicky vyvíjí vedle projevů přímého mechanického poranění. Podle počtu významně dysfunkčních nebo selhávajících orgánů rozhoduje o konečném výsledku. Vlivem poranění určitého orgánu vznikne okamžitě primární MODS, který ovlivňuje letalitu. Druhotný MODS vzniká později (mezi 3-14 dnem po polytraumatu) jako následek SIRS (syndrom systémové zánětlivé odpovědi) a postihuje i orgány vzdálené, primárně nepoškozené. Pokud se MODS zhoršuje, přechází v multiorgánové selhání.

mortalita - úmrtnost; udává podíl zemřelých z určité skupiny za určité časové období, většinou se uvádí v promilích, tedy v přepočtu na tisíc jedinců

MV - minutový objem, za klidových podmínek je asi 7,5 litrů

N

n. – nervus, latinsky nerv

nausea – nevolnost, pocit na zvracení

nebulizace – aerosolová terapie, inhalace léků

nekrektomie – odstranění odumřelé tkáně

nekróza – odúmrť (tkáně)

Neodolpasse – antirevmatikum, antiflogistikum

Neuroleptika – skupina psychofarmak užívaná zejména při léčbě psychóz

Noradrenalin (NA) - sympatomimetikum

nostril – z angl. nosní dirky

Novalgín – analgetikum, antipyretikum

Novikov – tekutý obvaz

nozokomiální infekce – nákaza vzniklá při pobytu v nemocnici nebo v příčinné souvislosti s tímto pobytem

Nutramin VLI – infúzní roztok aminokyselin

O

OGS – orogastrická sonda (sonda zavedená dutinou ústní do žaludku)

okluze - skus

OL – zkr. ordinace lékaře

osteoporóza – onemocnění charakterizované úbytkem kostní hmoty, kosti se stávají křehčími a snadněji se lámou

oxygenoterapie – léčba kyslíkem

P

p.o. (per os) – z lat. ústy (např. lék podávaný ústy)

paraparéza – částečné ochrnutí, neúplná obrna poloviny těla

parenterální výživa – mimo střevní (s obejitím trávicí trubice)

parkinsonský syndrom – projevuje se obdobnými příznaky jako Parkinsonova choroba, je však vyvolán jiným onemocněním. Příčinou může být také dlouhodobé užívání léků, které ovlivňují metabolismus dopaminu. Hlavními příznaky jsou klidový třes, generalizované zpomalení pohybů (tzv. bradykineza), ztuhlost končetin (rigidita) a poruchy chůze a rovnováhy (tzv. posturální dysfunkce).

penetrující - pronikající (např. určitou vrstvou, tkání)

Penicilin G – Beta-laktamové ATB

per primam – lat. hojení rány přímo, napoprvé, bez komplikací a hladkou jizvou

perikard – osrdečník, obal srdce

Perthesův syndrom (syndrom modré masky, syndrom horní duté žíly) – vzniká náhlým stlačením krve z dolní a horní duté žíly do periferie řečiště horní duté žíly, kde nejsou chlopně. To má za následek pokles TK, zrychlení tepu a šok, který může vést ke smrti. Přeplněné cévy v periferii praskají a vznikají hematomy. Díky výraznému překrvení

a krevní stáze je nápadné modré zbarvení obličeje a celé horní poloviny těla. Postižený má překrvené spojivky s krevními výrony a další hematomy se pásovitě táhnou od obličeje po prsní bradavky. Příčinou mohou být dopravní nehody, zasypaní, výbuch, lavina, umačkání při panice v tlačnici, zalehnutí apod.

Plasmalyte – izotonický roztok elektrolytů, krystaloidní roztok

PMK – permanentní močový katétr

pneumonie – zápal, zánět plic způsobený bakteriemi

pneumothorax – vzduch v pleurální dutině, může být způsobeno pronikajícím i tupým poraněním hrudníku

Propofol – celkové anestetikum

pulzní oxymetrie, SpO₂ – neinvazivní metoda měření saturace hemoglobinu kyslíkem, normální hodnota je 95%-98%, vedlejší hodnotou je tepová frekvence

R

Redonův drén – polyethylenová několikrát perforovaná hadička, kterou se tekutina odvádí do lahve s podtlakem

reintubace – opakované, nové zavedení kanyly do průdušnice

retroperitoneum – část břišní oblasti která je uložena za břišní dutinou vystlanou pobřišnicí (peritoneem)

reverzibilní - zvrtný

Rtg – zkr. rentgenové vyšetření

ruptura – trhлина, roztržení tkáně

RV – zkr. reziduální objem

S

s.c. – subkutánně, pod kůží

Sanorin 0,1% - otorinolaryngologikum, oftalmologikum, sympatomimetikum

SIMV (Synchronized intermittent mandatory ventilation) – zkr. z angl., ventilační režim umožňující spontánní dýchání; synchronizuje s dechovou aktivitou nemocného, dodává nastavený počet dechů

SIMV + PS – SIMV s tlakovou podporou; pacient iniciuje dech svým úsilím

SIRS (Systemic Inflammatory Response Syndrome) – zkr. syndrom systémové zánětlivé reakce; Systémová záněťová odpověď na různá poškození, mezi která patří i polytrauma.

Může vyvolat až imunologické zhroucení organismu, který se stane vnímavý k vlastním infekčním kmenům a k nozokomiálním vyvolavatelům infekcí.

sklerotická aortální chlopeň – chlopeň postižená sklerotickými změnami, ztvrdlá, tuhá

Sufentanil – analgetikum anodynum, opioidní anestetikum

T

tachykardie (sinusová) – zrychlení srdečního tepu; ze síní jsou na komory převáděny abnormální impulzy, QRS má obvykle normální šířku (méně než 0,12s)

tamponáda perikardu (srdeční tamponáda) – stlačení srdce nahromaděnou tekutinou v osrdečnickovém (perikardiálním) vaku; příčinou může být krvácení do perikardiálního prostoru (způsobený např. úrazem hrudníku, operací srdce, rupturou myokardu, aortální disekcí)

TEN – zkr. Tromboembolická nemoc

tenzní pneumothorax – vzduch vnikající do pleurální dutiny trhlinou v plicí nebo hrudní stěně nemůže unikat ven; dochází k utlačování plic na postižené straně a jejímu kolapsu; s přibývajícím vzduchem je mediastinum s průdušnicí vytlačováno na opačnou stranu a stlačuje druhostrannou plic; léčba spočívá v okamžité dekompresi punkcí hrudníku

Tetabulin – Imunopreparát pro pasivní imunizaci, používá se k profylaxi tetanu u neočkovaných osob, neúplně očkovaných nebo očkovaných před více jak 10 lety

TF (také P, HR) – zkr. tepová frekvence, počet tepů za minutu

thorakotomie – chirurgické otevření hrudní stěny

Tiapridal – antipsychotikum, neuroleptikum

TK – zkr. krevní tlak

Torecan – antiemetikum, antivertiginózum

Trachcare – uzavřený systém odsávání z dolních dýchacích cest

Tramal – analgetikum, anodynum

trauma palubní desky – souhrnné označení pro poranění, která jsou pravděpodobná při nárazu na palubní desku /viz příloha č.6/

TS – zkr. Trauma Score /viz příloha č.5/

TT – zkr. tělesná teplota

U

UPV – umělá plicní ventilace

uretra – z lat. močová trubice

V

v. – vena, z lat. žíla

VAS (visual analog scale) – škála pro subjektivní hodnocení bolesti

vazopresory – látky působící stažení cév (vazokonstrikci) a tak zvyšují krevní tlak, přirozenými jsou např. noradrenalin, dopamin

ventrální – přední, též anterior, (opak dorzální)

VKP - vitální kapacita plic

vlající hrudník – také nestabilní hrudník; svědčí o silném nárazu na hrudní stěnu, velmi pravděpodobná je přítomnost dalších nitrohrudních poranění (např. kontuze plic, srdce, poranění velkých cév atd.); vyskytuje se při mnohočetných zlomeninách žeber, dochází k paradoxnímu pohybu vylomeného úseku hrudní stěny, dechové pohyby jsou pro bolest omezeny, což vede ke vzniku atelektáz a zánětů plic

volumoterapie – doplnění krevního oběhu infúzními koloidními a krystaloidními roztoky

Voluven 6% - koloidní roztok

VT (Tidal Volume) – dechový objem

W

Whiplash syndrom (bičové trauma) – spočívá v natažení míchy a páteře. Nejčastěji vzniká nárazem zezadu při autohavárii. Při nárazu vzadu jedoucím vozidlem dojde u osoby v předním automobilu nejprve k extrémní flexi hlavy a poté k extenzi /viz příloha č.12/. To může mít za následek afekci páteře, míchy a při silném nárazu i mozku. Pohyb hlavy se přenáší na krční páteř a dochází tak k hyperextenznímu traumatu krční páteře. Whiplash syndrom je příčinou trvalé bolesti v krční páteři s šířením mezi lopatky, do ramen a celých horních končetin. Postižení trpí navíc cefaleou a blokádami krční páteře.

Z

ZZS – Zdravotnická záchranná služba

ZŽF – základní životní funkce, jsou navzájem úzce spojeny, mají za úkol udržet potřebnou dodávku kyslíku a zdrojů energie, odstranit vysoce toxické zplodiny a zachovat rozmezí homeostázy umožňující život, řadíme k nim: dýchání, krevní oběh, činnost mozku a udržování vnitřního prostředí

/1,2,7,8,14,15,16/

7 Seznam použité literatury

1. ADAMS, B., HAROLD, C.E. *Sestra a akutní stavy od A do Z*, 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 1999, 488 s. ISBN 80-7169-893-8
2. BYSTRICKÝ, Z. *Neodkladná péče v traumatologii*, 2. vyd. Praha: Avicenum, 1991, 304 s. ISBN 80-85047-01-2
3. ČIHÁK, R. *Anatomie 1*, 2.upravené a doplněné vydání, Praha: Grada Publishing, 2001, 516 s. ISBN 80-7169-970-5
4. ČIHÁK, R. *Anatomie 2*, 2.upravené a doplněné vydání, Praha: Grada Publishing, 2002, 448 s. ISBN 80-247-0143-X
5. ČIHÁK, R. *Anatomie 3*, 2. upravené a doplněné vyd. Praha: Grada Publishing, 2004, 692 s. ISBN 80-247-1132-X
6. DOGNES, M.E., MOORHOUSE, M.F. *Kapesní průvodce zdravotní sestry*, 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 1996, 576 s. ISBN 80-7169-294-8
7. DRÁBKOVÁ, J. *Polytrauma v intenzivní medicíně*, 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2002, 308 s. ISBN 80-247-0419-6
8. DRÁBKOVÁ, J. *Teoretické podklady anatomie, fyziologie a patofyziologie*, Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, 1995, č.19, s.67, v.č. 678/95
9. ERTLOVÁ, F., MUCHA, J. aj. *Přednemocniční neodkladná péče*, 1.vyd. Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, 2000, 340 s. ISBN 80-7013-300-7

10. MOUREK, J. *Fyziologie – učebnice pro studenty zdravotnických oborů*, 1.vyd. Praha: Grada Publishing, 2005, 204 s. ISBN 80-247-1190-7
11. MÜLLER, S. *Memorix neodkladné stavy v medicíně*, 1.vyd. Praha: Scientia medica, 1992, 337 s. ISBN 80-85526-16-6
12. PACHL, J., ROUBÍK, K., aj., *Základy anesteziologie a resuscitační péče dospělých i dětí*, 1.vyd., Praha: Karolinum, 2003, 374 s. ISBN 80-246-0479-5
13. RICHARDS, A., EDWARDS, S. *Repetitorium pro zdravotní sestry*, 1. české vyd. Praha: Grada Publishing, 2004, 376 s. ISBN 80-247-0932-5
14. SEIDL, Z., OBENBERGER, J. *Neurologie pro studium i praxi*, 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2004, 364 s. ISBN 80-247-0623-7
15. ŠEVČÍK, P., ČERNÝ, V., VÍTOVEC, J., et al. *Intenzivní medicína*, 2.vyd. Praha: Galén, 2003, 422 s. ISBN 80-7262-203-X
16. VOKURKA, M., HUGO, J., a spol. *Praktický slovník medicíny*, 4.vyd. Praha: Maxdorf, 1995, 477 s. ISBN 80-85800-28-4
17. Specializovaný ošetrovatelský standard Emergency č. 1 Algoritmus příjmu polytraumatu, 2000, ÚVN
18. <http://www.anamneza.cz/moduly/lek.php3?id=2060>
19. http://www.med.muni.cz/Traumatologie/Chirurgie_B/ch1/Hrudnik.htm